

92-gruppens anbefalinger til en ny udviklingspolitisk strategi

Den danske udviklingspolitiske strategi sætter rammen for Danmarks arbejde med udvikling globalt - og det er derfor helt essentielt, at den kommende opdatering bidrager til mindre ulighed og fattigdom og samtidig bliver ambitiøs og grøn. Danmark skal arbejde for at bevare og fremme en regelbaseret verdensorden, som skaber bedre forudsætninger for både menneskers rettigheder, klima og natur.

92-Gruppen¹ samler 26 danske miljø- og udviklingsorganisationer i arbejdet for en bæredygtig udvikling i hele verden. I dette positionspapir har vi lagt vægt på en grøn og rettighedsbaseret tilgang til udviklingspolitikken.

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er i denne sammenhæng tegnet af:

Verdens Skove, WWF, Oxfam Danmark, Danmission, Sex&Samfund, Øko-net, Nyt Europa, FN-Forbundet, DOF Birdlife, DIB, Word Animal Protection, Mellempfolkeligt Samvirke, Greenpeace, Miljøorganisationen VedvarendeEnergi, Red Orangutangen.

92-gruppen har overordnet 7 anbefalinger til den kommende udviklingspolitiske strategi (herefter *Strategien*). Herunder præsenteres disse kort og udfoldes derefter i flere detaljer på de følgende sider.

1. Strategien skal arbejde langsigtet for at løse underliggende årsager og adressere risici

Udviklingsbistanden skal generelt være fattigdoms- og lighedsorienteret. Kortsigtede interesser, symptombehandling og økonomisk rentable alliancer må ikke prioriteres frem for langsigtede udviklingsmål. Udviklingsbistanden skal arbejde strategisk og langsigtet for at adressere og løse de underliggende årsager til fattigdom, ulighed, fordrivelse, konflikter og skrøbelighed, samt mangel på vand, bæredygtige fødevarer, sundhed mm.

2. Strategien skal prioritere indsatser der sammentænker udvikling med klima og biodiversitet

Med kun fem år til 2030, hvor vigtige skæringsdatoer for FN's verdensmål (SDG), de globale biodiversitetsmål (CBD) og Parisaftalen (UNFCCC) falder, er det bydende nødvendigt, at indsatserne integreres og sikres mod interne konflikter. Det er vigtigt, at der er fokus på løsninger der ikke kompromiterer klimaindsatsen og indsatsen for at standse tabet af biodiversitet og ødelæggelsen af økosystemer.

¹ 92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er et samarbejde mellem 26 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppen arbejder for at fremme en bæredygtig udvikling i hele verden.

92-gruppens medlemmer er: Amnesty International Danmark, Care Danmark, Danmarks Naturfredningsforening, Danmission, DIB, DOF BirdLife, FN-forbundet, Global Aktion, Greenpeace, IWGIA, Kvindernes U-landsudvalg, Klimabevægelsen, Mellempfolkeligt Samvirke, Natur og Ungdom, Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis/Øko-net, Nyt Europa, Oxfam Danmark, Red Orangutangen, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Grøn Omstilling, Sex & Samfund, U-landsforeningen Svalerne, VedvarendeEnergi, Verdens Skove, World Animal Protection Danmark, WWF Verdensnaturfonden.

3. Strategien skal styrke den grønne udviklingsbistand og sikre additionelle midler til finansiering af klimabistand

Strategien skal øge ambitionerne for grøn udvikling, hvor indsats på natur, klima og bæredygtig udvikling integreres. I den nuværende strategi (*Fælles om Verden*) afsættes 35% af midlerne til grøn udviklingsbistand, herunder 30% til klima og 5% til biodiversitet og miljø. Den nye strategi bør følge samme linje, men med en styrket integrering af indsatsen mellem klima og biodiversitet, hvor naturbaserede løsninger er effektive i klimatilpasningsprojekter. En væsentlig del af klimainsatserne skal score enten 1 eller 2 på OECD RIO-markør for biodiversitet og følge UNEAs definition for naturbaserede løsninger. Dette vil sikre, at indsatsen både fremmer udvikling, beskytter biodiversitet og adresserer klimaforandringer. Danmark skal desuden afsætte additionelle midler til klimabistand, i overensstemmelse med de internationale forpligtelser.

4. Strategien skal have øget fokus på at beskytte miljøforkæmpere, oprindelige folks rettigheder og styrke de lokale civilsamfund

Håndhævelsen af de oprindelige folks territoriale rettigheder udgør, ifølge både IPCC og IPBES, den bedste og mest omkostningseffektive sikring af større kulstof- og biodiversitetsrige økosystemer. At beskytte miljøforkæmpere og styrke oprindelige folk og de lokale civilsamfunds rolle i monitoring og forvaltning af de naturlige økosystemer, som understøtter deres levebrød, er afgørende for et effektivt og bæredygtigt udviklingsamarbejde. De fremmer ofte bæredygtig forvaltning af naturressourcer, beskytter mod destruktive praksisser som ulovlig skovrydning og er centrale aktører i forankring af grønne udviklingsprojekter lokalt og fremme af social retfærdighed. Det er desuden vigtigt generelt at sikre rettigheder for befolkninger ramt af klimaforandringer, med særlig fokus på kvinder, piger og strukturelt ekskluderede grupper.

5. Strategien skal prioritere naturbaserede løsninger højt, da de effektivt adresserer væsentlige problemstillinger og er til gavn for klima, udvikling og biodiversitet

For at fremme langsigtet bæredygtig udvikling bør en større del af den danske udviklingsbistand målrettes naturbaserede løsninger i det Globale Syd, samt udviklingsprojekter der forhindrer udnyttelse og overudnyttelse af natur og implementerer høje standarder for bæredygtige landbrugspraksisser, der også har fokus på biodiversitet og respekt for plante- og dyreliv. Disse løsninger er ikke kun økonomisk effektive, men skaber også økologiske og sociale gevinster, der er afgørende for at opnå bæredygtig udvikling. Her skal indsatserne følge anerkendte og robuste retningslinjer fra UNEA og IUCN. Disse retningslinjer sikrer høj kvalitet, inkluderende processer, lokalt lederskab og en rettighedsbaseret tilgang.

6. Strategien skal prioritere grøn udviklingsbistand og styrke bæredygtige lokaløkonomier og værdikæder, gennem øget samarbejde mellem civilsamfund, virksomheder, fonde og Udenrigsministeriet.

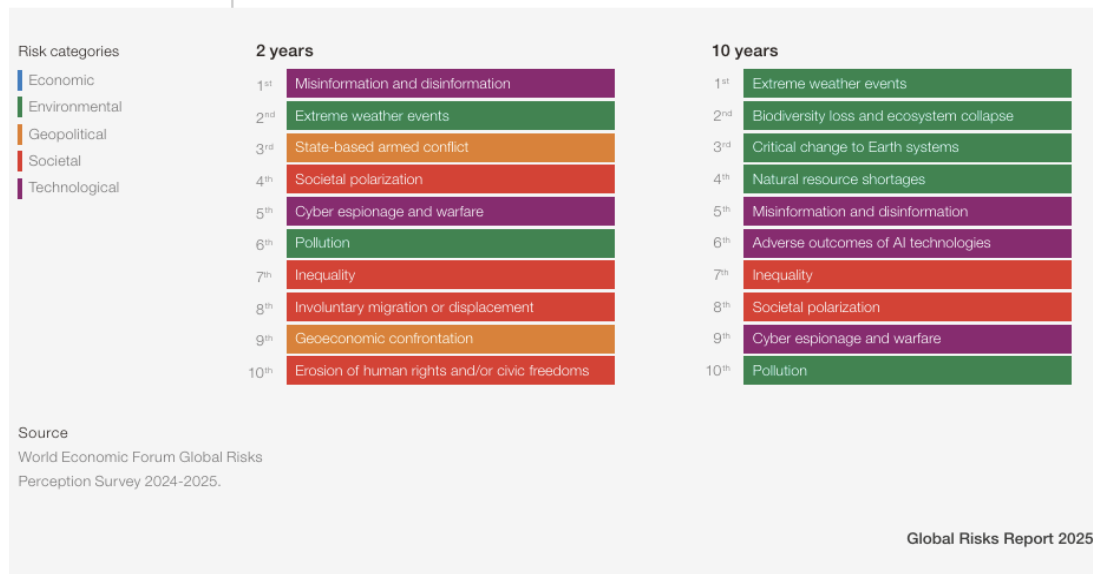
Partnerskaberne bør udvides fra myndighedssamarbejde til at mobilisere grønne investeringer fra virksomheder og fonde i tæt samarbejde med civilsamfundet. Civilsamfundet kan spille en afgørende rolle ved at mobilisere finansiering og koordinere indsatserne, samt ved at sikre inddragelse og kapacitetsopbygning af lokalsamfund og oprindelige folk. Indsatser og partnerskaber i det globale Syd skal styrke lokale økonomier, der er socialt bæredygtige for lokalsamfundet og miljømæssigt bæredygtige for kulstofrige og biodiverse økosystemer. Samtidig skal indsatserne sikre gode muligheder for handel og understøtte den lovgivning om ansvar i værdikæder, som indføres i EU og Danmark.

7. Strategien skal benytte klima-, natur-, og udviklingsdiplomati

Danmark har i de kommende år en unik mulighed og ansvar for at påvirke internationale beslutninger, dels gennem formandskab for EU bl.a. under COP 30, dels gennem medlemskab af FN's Sikkerhedsråd, dels ved Kongerigets unikke geopolitiske status. Den nyeste oversigt over de mest sandsynlige og hårdeste risikofaktorer fra World Economic Forum (2025) har klima og miljø som de 4 øverste for de næste 10 år. Det vil kræve lederskab inden for diplomati og handling at håndtere disse globalt.

FIGURE C Global risks ranked by severity over the short and long term

"Please estimate the likely impact (severity) of the following risks over a 2-year and 10-year period."

Uddybning af de 7 anbefalinger:

1. Vigtigheden af strategisk og langsigtet udviklingsbistand i en ny geopolitisk virkelighed

Dansk udviklingspolitik står i dag overfor et betydeligt skifte, præget af intensiveret geopolitik, politisk fragmentering, klimakrise og økonomiske alliancer. Tidligere har udviklingsbistanden været formet af en periode med geopolitisk fred og fokuseret på langsigtede mål som bekæmpelse af fattigdom, fremme af menneskerettigheder og bæredygtig udvikling.

Med Afrikastrategien, som blev lanceret i 2024, har regeringen markeret en ny kurs, der kobler udviklingspolitikken tættere sammen med sikkerhed, udenrigspolitik, handel og investeringer.

Som civilsamfund anerkender vi de strategiske afhængigheder og synergier, der kan skabes ved en tættere sammenkobling af agendaer. Det er dog afgørende at udviklingsbistand forbliver forankret i sit kerneformål – at bekæmpe ulighed og fattigdom og at fremme bæredygtig udvikling, funderet i fundamentale rettigheder - og ikke forfalder til at prioritere kortsigtede resultater og økonomisk rentable alliancer frem for langsigtede udviklingsmål.

Det er vigtigt at balancere de kriser, vi har her og nu, med de langsigtede prioriteter, vi har som samfund. WEFs Global Risks Report 2025 vurderer de globale risici i forskellige tidsskalaer. Ser vi bare lidt ud i fremtiden, på de næste 10 år, er de fire største globale risici relateret til naturen: klimaforandringer, tab af biodiversitet og overudnyttelse af natur, økosystemsammenbrud og mangel på naturressourcer. Disse forstærker desuden eksisterende uligheds- og fattigdomsproblematikker.

Det er derfor vigtigt, at udviklingsbistanden formår at arbejde strategisk og langsigtet – og ikke falder til symptombehandlinger og kortsigtede interesser. Fokus bør være på at løse de underliggende årsager til fattigdom, fordrivelse, konflikter, mangel på sundhed, vand og fødevarer mm. Der skal desuden være fokus på at adressere de underliggende årsager til ulighed, ud fra et intersektionelt perspektiv.

2. Samtænkning mellem indsatser, der adresserer bæredygtig udvikling, klima og biodiversitet

Med kun fem år til 2030, hvor der er afgørende skæringsdatoer for FN's verdensmål (SDG) og de globale biodiversitetsmål (CBD), og hvor Parisaftalen (UNFCCC) træder i kraft, er det af yderste vigtighed at integrere indsatsen på tværs af disse områder. De internationale aftaler og mål er tæt sammenvævede, og for at opnå en bæredygtig fremtid er det nødvendigt, at vi undgår modstridende tilgange og i stedet skaber synergier mellem klima, biodiversitet og socio-økonomisk udvikling. De kommende års indsatser for en bæredygtig verden kræver, at mål og strategier i langt højere grad tænkes sammen og koordineres, og at en rettighedsbaseret tilgang er i fokus.

At samtænke indsatsen for klima, biodiversitet, sundhed og bæredygtig udvikling er ikke kun en strategi for at undgå konflikter mellem de enkelte mål; det er en forudsætning for at sikre, at vores handlinger ikke kun adresserer én udfordring og underminerer andre, men bidrager til løsningen på flere af de globale kriser, vi står overfor, samt bekæmpe ulighed.

Vi kan ikke længere betragte klima og biodiversitet som isolerede udfordringer – de er indbyrdes forbundne. For eksempel vil klimatiltag, der ikke tager hensyn til biodiversitet og overudnyttelse af naturressourcer, risikere at underminere økosystemer og dermed skabe yderligere udfordringer på lang sigt. Det er vigtigt ikke at fremme investeringer til for eksempel energi eller landbrug, der reducerer emissioner, men til gengæld overtræder menneskers rettigheder, øger sundhedsrisici, såsom antibiotikaresistens, eller kompromiterer dyrefelfærd. Omvendt kan bevarelse af biodiversitet bidrage positivt til klimaindsatser ved at styrke økosystemers modstandskraft over for klimaændringer. Derfor er det nødvendigt, at fremtidige indsatser i højere grad tænker på tværs af disse områder. Kun gennem en koordineret og helhedsorienteret tilgang vil vi kunne sikre, at vi ikke kun når de ambitiøse mål, men også skaber en bæredygtig fremtid for både mennesker, klima og natur.

3. Behovet for grøn udviklingsbistand samt nye og additionelle midler har aldrig været mere presserende

Naturen er verdens vigtigste ressource, der understøtter både økonomisk aktivitet og menneskers velbefindende. Ifølge FAO er mere end halvdelen af den globale BNP afhængig af naturen, og i afrikanske lande udgør naturkapitalen 40-60 % af velstanden. I Sub-Sahara-Afrika er 70 % af befolkningen afhængig af skovressourcer. Når vi i dag bruger flere ressourcer som fødevarer, energi, vand og materialer end nogensinde før, sker det på bekostning af naturens evne til at levere disse ressourcer i fremtiden.

Den globale naturkrise underminerer nu direkte bæredygtig udvikling. Ødelæggelsen af økosystemer, tab af biodiversitet og overudnyttelse af naturressourcer truer ikke kun naturens balance, men stopper også den økonomiske og sociale udvikling i de mest udsatte lande. I det Globale Syd, hvor lokalsamfund er afhængige af naturressourcer til deres livsgrundlag, er forringelsen af økosystemerne en trussel mod fødevarerikthed, vandforsyning og økonomisk vækst.

Naturkrisen forværrer allerede eksisterende udfordringer og intensiverer klima- og vejrrelaterede katastrofer som tørker og oversvømmelser. Ødelæggelsen af økosystemer i skove og i ferske og marine vådområder reducerer fødevarerproduktionen i allerede sårbare regioner. Uden målrettede indsatser for at beskytte og genoprette naturen vil det blive langt sværere at opnå bæredygtig udvikling. Derfor er behovet for grøn udviklingsbistand mere presserende end nogensinde.

Grøn udviklingsbistand skal sikres uden at tage fra verdens fattigste. Det er derfor nødvendigt, at Danmark overholder forpligtelsen fra COP15 til at sikre nye og addtionelle midler til klimarelateret bistand og udvikling.

4. Øget fokus på at beskytte miljø- og rettighedsforkæmpere, oprindelige folk, kvinder og marginaliserede grupper og styrke lokale civilsamfund

Håndhævelsen af de oprindelige folks territoriale rettigheder udgør ofte den bedste og mest omkostningseffektive sikring af større kulstof- og biodiversitetsrige økosystemer. At beskytte miljøforkæmpere, styrke oprindelige folk og øge de lokale civilsamfund er afgørende for effektivt og bæredygtigt udviklings samarbejde. De fremmer bæredygtig forvaltning af naturressourcer og beskytter mod destruktive praksisser, som ulovlig skovrydning og er centrale aktører i at forankre grønne udviklingsprojekter lokalt. Ved at sikre oprindelige folks og lokalsamfunds rettigheder, fremmes social retfærdighed. Beskyttelsen af miljøforkæmpere, der ofte udsættes for vold i det globale Syd, er således nødvendigt for at opnå resultater, der er i overensstemmelse med globale mål i bl.a. Parisaftalen og Den globale biodiversitetsaftale (*Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework*).

Et vigtigt aspekt af den globale biodiversitetsaftale er, at *Community-Based Monitoring* og *Citizen Science* programmer bør anvendes til at fremme og følge gennemførelsen af udviklingsinitiativer. *Community-Based Monitoring* og *Citizen Science* programmer inddrager civilsamfundet, herunder fiskere, landmænd, jægere, særligt naturinteresserede og andre brugere og forvaltere af naturens ressourcer, unge som gamle, samt kvinder, som udgør en strækt undervurderet ressource. Disse gruppers viden, observationer og perspektiver skal benyttes aktivt i indsatser for bæredygtig udnyttelse og naturbeskyttelse. Erfaringer viser, at en sådan inddragelse, udover at bidrage med vigtig viden om udviklingsinitiativernes fremdrift, kan aktivere et uudnyttet forandringspotentiale 'nedefra' og derfor har stort potentiale for at skabe positive forandringer for mennesker og natur.

Det er nødvendigt at:

- Både oprindelige folks og lokalsamfunds rettigheder, inklusiv deres territoriale rettigheder, skal være indlejret i dansk udviklingspolitik generelt og i alle relevante indsatser.
- Sikre fokus på kvinder og strukturelt ekskluderede grupper.
- Særligt fokus og flere direkte midler rettes mod hævdelsen af demokratiske rettigheder for - og beskyttelsen af - miljøforkæmpere imod vold, trusler og drab, da det udgør en meget stor

- hæmsko for arbejdet med bevarelse og genopretning af verdens mest centrale skovøkosystemer
- Særligt for oprindelige folk frit- og forhåndsinformeret samtykke (FPIC), som skal håndhæves i alle indsatser, der må forventes at have indflydelse på oprindelige folk og deres territorier.
 - Beskyttelse af miljøforkæmpere integreres i alle relevante indsatser.
 - Understøtte inddragelse af lokale aktører i *Community-Based Monitoring* og *Citizen Science* for at forbedre vidensgrundlaget, øge beskyttelsen af naturen, styrke demokratiet og fremme ejerskab og kompetencer blandt de lokale aktører.

5. Naturen er løsningen

Naturbaserede løsninger (NbS) er tilgange, der arbejder med naturen og styrker dens egne processer og økosystemer, for at løse samfundsudfordringer. NbS kan anvendes til at håndtere en række problemer som klimatilpasning, natur- og vejrrelaterede katastrofer, adgang til fødevarer og vand, socioøkonomisk udvikling, lokal forankret deltagelse og sundhed. NbS har vist sig at være effektive i at løse centrale samfundsproblemer i det Globale Syd, samtidig med at de gavner biodiversitet, klima og menneskers velfærd, sikrer inddragelse og værner om rettigheder.

Eksempler på, hvordan NbS effektivt adresserer udfordringerne:

- ✓ Øget modstandsdygtighed over for klimaforandringer: genopretning af økosystemer som vådområder og mangroveskove beskytter mod oversvømmelser, erosion og ekstreme vejrphenomener som storme og tørke.
- ✓ Styrkelse af fødevarer- og vandsikkerhed: skovlandbrug og bæredygtig vandforvaltning sikrer adgang til mad og vand, især under klimaforandringer, ved at kombinere landbrug med skovrejsning for at øge afgrødeproduktionen og beskytte vandressourcer.
- ✓ Inddragelse af lokalsamfund og oprindelige folk og overholdelse af rettigheder: når NbS implementeres efter de korrekte standarder, sikres inddragelse af alle lokale befolkningsgrupper, både oprindelige folk, kvinder, unge og andre.
- ✓ Forebyggelse af migration: genopretning af skove og vådområder hjælper lokalsamfund med at sikre vandadgang og reducere oversvømmelsesrisiko, hvilket forebygger migration.
- ✓ Forebyggelse af konflikter: NbS kan fremme samarbejde om bæredygtig forvaltning af naturressourcer og reducere konflikter, f.eks. mellem flygtninge / migranter og værtssamfund, hvor ressourcerne er knappe.
- ✓ Grønne jobs og økonomisk vækst: Naturbaserede løsninger skaber grønne jobs og beskæftigelse. I lande som Kenya og Indien har skovgenopretning ikke kun styrket økosystemerne, men også skabt tusindvis af jobs.
- ✓ Bekæmpelse af klimaforandringer: skove fungerer som vigtige kulstofreservoirer. Skovrydning udleder mere CO₂ end hele EU's samlede udledninger, mens bevaring og genopretning af skove er en effektiv og billig løsning mod klimaforandringer, som IPCC anbefaler.

6. Strategien bør prioritere grøn udviklingsbistand gennem øget samarbejde mellem civilsamfund, virksomheder og fonde

Samarbejde er afgørende for at sikre, at NbS har den rigtige kvalitet og skala til at kunne løse mange udfordringer på én gang. For at opnå dette, er det nødvendigt med bedre koordinering, øget samarbejde og målrettet finansiering på tværs af den offentlige sektor, privatsektoren, civilsamfundet og filantropiske fonde.

Vi opfordrer til for eksempel at samle grønne initiativer i afrikanske lande med rige biodiversitetsressourcer, hvor der er en klar sammenhæng mellem udvikling, naturressourcer og klimatilpasning, og hvor der er politisk vilje til at fremme grøn vækst og løsninger, med en rettighedsbaseret tilgang, som hverken kompromiterer biodiversitet, klima, dyrevelfærd eller sundhed.

Disse initiativer bør koordineres tættere for at skabe synergier mellem forskellige finansieringskilder, hvilket muliggør større partnerskaber for naturbaserede løsninger. Civilsamfundet spiller en central rolle i at mobilisere finansiering, koordinere indsatsområder og sikre, at lokalsamfund og oprindelige folk samt strukturelt ekskluderede grupper inddrages og får kapacitetsopbygning.

Indsatser og partnerskaber i det globale Syd skal være baseret på at styrke lokale økonomier, der er socialt bæredygtige for lokalsamfundet og miljømæssigt bæredygtige for skov og anden natur. Samtidig skal indsatserne sikre gode muligheder for handel og understøtte den lovgivning om ansvar i værdikæder, som indføres i Europa og Danmark.

Indsatser og partnerskaber i det Globale Syd skal:

- Understøtte lovgivning om ansvar i værdikæder eksempelvis det nye EU-direktiv om bæredygtighedsrapportering (CSRD), forordning om investorers bæredygtige oplysningsforpligtelser (SFDR), direktiv om ansvarlig virksomhedsadfærd i værdikæderne (CSDDD) og forordningen mod afskovning (EUDR).
- Understøtte lokale aktører i det Globale Syd med ressourcer og ekspertise til at opfylde internationale krav til miljø og sociale standarder, samtidig med, at lokale aktørers erfaringer inddrages i de processer, der ligger til grund for vedtagelse, implementering og håndhævelse af grøn lovgivning og standarder.
- Støtte integrationen af naturbevaringsområder, oprindelige folks territorier og kommunalt ejede/forvaltede skovområder i den voksende internationale økonomi, der støtter beskyttelse og genoprettelse af vigtige økosystemtjenester og andre ikke-kulstof relaterede fordele.

7. Klima-, natur-, og udviklingsdiplomati

Danmark har i de kommende år en unik mulighed og ansvar for at påvirke internationale beslutninger, dels gennem formandskab for EU, bl.a. under COP 30, dels gennem medlemskab af FN's Sikkerhedsråd, og dels ved Kongeriget's unikke geopolitiske status. Det vil kræve lederskab inden for diplomati og handling at håndtere både fattigdom, klima og biodiversitetskriserne globalt. Det vil styrke Danmarks position at gå forrest og leve op til sine internationale forpligtelser ved at sikre additionelle midler til klimabistand, så den danske udviklingsstrategi og bistand bidrager til såvel verdens fattigste mennesker som til klodens klima og plante- og dyreliv.